

Mgr. Miloslav Hostička (1936–2015)

Ochranář – jediný z pětice vrstevníků, který strávil většinu života po studiích mimo Prahu, v Plzni. Tanečník a elegán byl také jediným, kdo se po diplomové práci zabývajícím se systematickou vítodů (*Polygala*) odklonil od systematické botaniky k praxi, a po celý život se věnoval ochraně přírody. Dlouhou dobu vedl i Krajské středisko Agentury ochrany přírody a krajiny v Plzni. Zasloužil se o péči v mnoha západočeských chráněných územích, o řadě z nich i napsal (Soos, Komorní hůrka, Šumava a další). Málokdo možná ví, že je také autorem názvu Dominova skalka pro hadcové území ve Slavkovském lese, pojmenované na počest prof. Karla Domina a jeho studie

4 Miloslav Hostička v r. 2012.
Foto P. Pecháček

o Slavkovském lese. Na pikantnosti tento fakt nabývá tím, že se tak stalo v době, kdy jméno Domin nesmělo na jeho domovské alma mater v Praze vůbec zaznít (ačkoli jde prokazatelně o největšího českého botanika 20. stol.). Myslím, že tím, že si vybral jinou cestu, se mezi svými spolužáky v této vzpomínce vůbec neztrácí. A pokud má čtenář Živy pocit, že mu věnuji méně pozornosti, je to má vina: znal jsem ho bohužel méně, dokonce jsme si valnou část života vykali, jakkoli on byl člověk velmi přátelský.

Doc. RNDr. Bohdan Křísa, CSc. (*1936)

Taxonom a celoživotní pedagog – tráví už téměř 15 let odpočinek na dohled Prahy, v Černošicích. Jeho dráha asistenta, odborného asistenta a posléze docenta na Přírodovědecké fakultě UK je obdivuhodná: 1960–2001, to znamená 41 ročníků studentů; přičemž více než polovina z té doby spadá do katedrového „Temna“, kdy katedře vládli psychopatický (nikoli hloupý!) prof. Radovan Hendrych – a neztratit tvář v takové atmosféře dalo velkou práci. Bohdan v těch dobách poté, co jeho starší spoluputník Jindřich Chrtek senior přijal nabídku místa v Národním muzeu, zůstal na katedře v podstatě osamocenou taxonomickou „holkou pro všechno“ a přednášel od květeny až po obecnou taxonomii. Jen fylogenezi a systém (nebo systém a evoluci) cévnatých rostlin měl pro sebe vyhrazenou soudruh profesor Hendrych. Ještě že je pán bůh spravedlivý a věnoval Bohdanovi plnou (dnes Krajínovu) posluchárnu na posledních 11 let kariéry. Dráha učitele ale často bývá všechna sláva polní tráva – zatímco Sojákovy práce o močnách se budou citovat ještě za čtvrt století, že se Bohdan v diplomové práci zaobíral sítinami (*Juncus*) nebo hruštičkami (*Pyrola*), ví

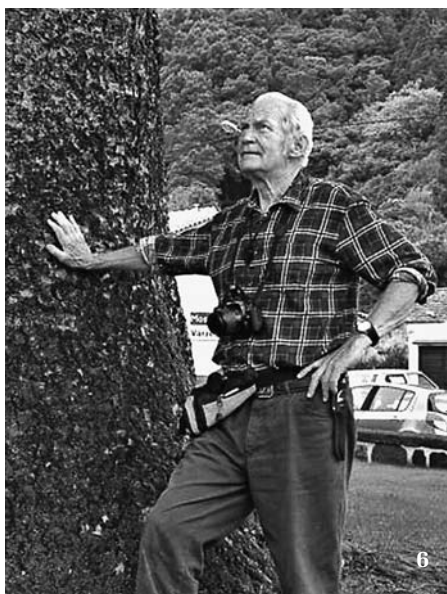
5 Bohdan Křísa na kurzu pro studenty v Dobronicích (1998). Foto P. Munclinger

málokdo, a na pedagoga se většinou jen vzpomíná. Ale stojí to za to – a z vlastní zkušenosti z druhé strany – i na studenty a stovky kilometrů na exkurzích člověk velmi rád vzpomíná (a možná ho to hřeje

víc než monografie pod polštářem). Myslím, že manu nebeskou v 80. letech pro Bohdana představoval projekt Květeny ČSSR (viz Živa 2012, 4: LXXX) – byl vedle zesnulého Vladimíra Skalického jediným členem katedry, který se v tomto projektu realizoval. Zde se v dobré obrátilo, že pedagog je „vyučen“ v botanice a schopen díky svým znalostem rodného Československa zpracovat každý druhý rod nebo čeleď, na něž nemá obor u nás specialistu. Bohdan patří k významným autorům Květeny a jakkoli už byl příliš unaven v době hektické přípravy Klíče cévnatých rostlin (Academia, Praha 2002), je i v něm zařazen (a věřím, že řádně citován) – mnozí z nás z jeho partií v Květeně vycházeli. A jeden povzdech, ačkoli dnešní autoři Květeny možná kulér Živy příliš pečlivě nečtou: Květena měla v počátcích redakční radu, zamýšlenou jako organizační a myšlenkový tým projektu; dávno již neexistuje, ale přesto – jsme s Bohdanem jediní živí z tohoto společenství a bylo by mimořádně potěšující, kdybychom se ve zdraví dočkali posledního dílu voničích tiskařskou černí. Takže – vzkaz do Černošic – Bohdane, toho bohda nebude, aby nás na tu slávu nepozvali.

Doc. RNDr. Václav Zelený, CSc. (*1936)

Taxonom, pedagog a cestovatel. Václav jako jediný z pětice je doposud „v činné službě“. Podobně jako Bohdan Křísa začal záhy (po intermezzu ve Výzkumném ústavu cukrovarnickém) působit v roli vysokoškolského pedagoga na Vysoké škole zemědělské (dnes Česká zemědělská univerzita) v Praze. A stejně jako u Bohdana málokdo ví, že se jeho diplomová práce zabývala československými třezalkami (*Hypericum*). Celý život vyučuje na Agronomické fakultě systematickou botaniku, poměrně brzy se etabloval i na tamním Institutu tropického a subtropického zemědělství. Tato práce mu umožnila, též díky jazykové vybavenosti, styk se zahraničními studenty, a také možnost cestování do subtropických a tropických oblastí. Takže hoča s vazbou (i botanickou) na Podblanicko, kam jej vážou rodinné kořeny, známe hlavně jako autora a popularizátora přírody teplejších oblastí. Proto je též z pětice jubilantů nejznámější svými pravidelnými příspěvky i čtenářům Živy – vzpomeňme třeba seriál o palmách (1998, 1–6), z nejnovější doby články o Madeiře (2014, 6:

6 Václav Zelený na Azorských ostrovech. Kmen blahočetu ztepilého (*Araucaria heterophylla*), u nás často pěstovaného jako pokojová rostlina. Foto M. Kuklík

274–278 a 2015, 1: 16–19) nebo Kanárských ostrovech (2008, 1: 12–13). Ne každý však ví, že se skrývá za podstatným přepracováním druhého vydání vynikající knihy prof. Pavla Valíčka Užitkové rostliny tropů a subtropů (Academia, Praha 2002). Ale jako autora atlasu Rostliny Středozezemí (Academia, Praha 2005 a 2012; recenze viz Živa 2013, 4: LXXI) ho z přírodovědné společnosti zná jistě každý. Právem – byť existuje řada přeložených knih na toto téma, chrlených nadnárodními nakladatelstvími, obecným úvodem a šíří informací u jednotlivých druhů je Zeleného atlas zcela převyšuje. A ještě jednou věcí – lze vidět, že Václavovi nejsou introdukované rostliny cizí, takže zatímco ostatní knihy můžete otevřít až uprostřed středozezemské přírody, Rostliny Středozezemí jsou užitečné již u prvních stromů před hotelem. Také Václav se stal častým přispěvatelem Květeny ČR, a proto i jemu přeji, aby se dílo zdárně dokončilo, a nejen to – aby mu zdraví sloužilo na mnoha dalších cestách a zůstala pevná ruka při pořizování vynikajících fotografií.